Memo

referentienummer
datum 21 september 2026
aan Mark Peter, gemeente Rheden
Michiel Smid, gemeente Rheden
van Hester Lindeboom, Antea Group
kopie Juliëtte Mannaerts, Antea Group
projectnummer 0509941.100
project merbeoordeling Haveland Rheden
betreft Advies omgang planmerplicht gebiedsontwikkeling Haveland

Inleiding

De gemeente werkt aan de transformatie van bedrijventerrein Haveland in Rheden naar een werk- en woongebied met maatschappelijke voorzieningen. De gemeente heeft een omgevingsprogramma Haveland in voorbereiding voor deze transformatie.

In het kader van het programma Haveland wordt een zogenaamde plan-mer-beoordelingsprocedure doorlopen. In de plan-mer-beoordelingsprocedure moet het bevoegd gezag nagaan of de ontwikkelingen in het gebiedsprogramma kunnen leiden tot aanzienlijk (negatieve) milieueffecten, die het doorlopen van een (volledige) plan-mer-procedure noodzakelijk maken. In de aanmeldnotitie plan-mer-beoordeling is geconcludeerd dat met de huidige voorgenomen ontwikkeling geen aanzienlijke negatieve milieugevolgen worden verwacht. Op deelaspecten zijn wel mogelijke milieueffecten gesignaleerd. Hiervoor zijn mitigerende en compenserende maatregelen beschreven die de milieueffecten kunnen voorkomen of beperken.

De aanmeldnotitie is voor wettelijk advies voorgelegd aan het Rijk en andere relevante bestuursorganen en instanties. Op de aanmeldnotitie zijn vijf adviezen en reacties ontvangen:

- Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)
- Provincie Gelderland
- Waterschap Rijn en IJssel
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

De adviezen en reacties hadden in relatie tot de aanmeldnotitie betrekking op de thema's omgevingsveiligheid, geluid, lucht, mobiliteit, natuur/stikstof, archeologie, bodem, water en cultuurhistorie.

Beoordeling van de adviezen en reacties

De ontvangen adviezen en reacties geven aanleiding om de motivering op enkele onderdelen aan te vullen en te verduidelijken in de aanmeldnotitie en in het vervolgproces na vaststelling van het programma nader uit te werken.

Advies VGGM	Omgang advies
Externe veiligheid (omgevingsveiligheid): De VGGM verzoekt de gemeente om de volgende overwegingen mee te nemen in de verdere uitwerking van het planvoornemen in een omgevingsplanwijziging; ▪ Externe veiligheid is een belangrijk milieuthema binnen de milieueffectrapportage voor Haveland, omdat het plangebied grotendeels binnen aandachtsgebieden van gevaarlijke stoffen ligt. Door de sterke toename van de bevolkingsdichtheid zal het groepsrisico stijgen, waardoor de gemeente deze risico's	De aanmeldnotitie is met behulp van deze overwegingen op een aantal punten verduidelijkt. In het vervolgproces worden deze overwegingen en aandachtspunten nader uitgewerkt. Daarbij zal de gemeente de VGGM, de brandweer en GGD actief betrekken bij het vervolgproces.

Dit document is vertrouwelijk. Bezoek onze website voor de volledige disclaimer: Algemene voorwaarden en privacyverklaring

en eventuele maatregelen expliciet moet afwegen bij de omgevingsplanwijziging. ▪ Bij het opstellen van een omgevingsplanwijziging moet het bevoegd gezag rekening houden met risico's van rampen en ongevallen en de zelfredzaamheid van betrokkenen. In brand- en explosieaandachtsgebieden bieden standaard nieuwbouweisen onvoldoende bescherming aan mensen die binnenshuis verblijven. Bevoegd gezag kan ervoor kiezen om nadere bouwkundige maatregelen voor te schrijven, door het aanwijzen van een voorschriftengebied (of andere aanvullende maatregelen te treffen). Dit is een bestuurlijke afweging. Voor gifwolkaandachtsgebieden geldt dat nieuwbouwpanden wel voldoende bescherming (kunnen) bieden. Personen die buitenshuis verblijven zijn per definitie onvoldoende beschermd. ▪ Bij de locatiekeuze voor zeer kwetsbare functies, zoals een nieuw kindcentrum (basisschool en kinderopvang) of zorgvoorzieningen voor verminderd zelfredzame personen, moet zorgvuldig worden afgewogen of vestiging binnen een (brand- of explosie-) aandachtsgebied wenselijk is. Hoewel aanvullende beschermende maatregelen mogelijk zijn, bieden deze geen volledige veiligheid en blijft vestiging van een dergelijke functie binnen een aandachtsgebied vanuit het oogpunt van rampenbestrijding een onwenselijke situatie. ▪ De VGGM adviseert om de Interregionale Adviesleidraad Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid als kader voor de inrichting van de bebouwde omgeving bij verdere uitwerking van het plangebied toe te passen. ▪ Tot slot verzoekt VGGM om hen in de verdere uitwerking van het plan te betrekken, ook is betrokkenheid van de brandweer wenselijk, onder meer in het kader van bereikbaarheid en bluswatervoorziening.	
Gezondheid en geluid: De GGD heeft een aantal aandachtspunten voor het thema geluid die meegenomen kunnen worden: ▪ Onduidelijk is waar de volgende zin (in paragraaf 3.2.1) op doelt: *"Anders dan onder de Wet geluidhinder betreft het hier de gecumuleerde geluidbelasting per cluster van bronnen en niet de geluidbelasting per bron."* Vanuit gezondheidskundig oogpunt is het advies om een gecumuleerd geluidsniveau van 50 dB L_{den} en 40 dB L_{night} aan te houden op de gevels van gevoelige bestemmingen. Dit vanwege verhoging van het risico op respectievelijk coronaire hartziekten en slaapverstoring boven deze waarden. ▪ In paragraaf 3.2.4 wordt geadviseerd om naar bepaalde reductiemaatregelen te kijken en daarbij de aangegeven voorkeursvolgorde aan te houden. De GGD benadrukt dat eerst bronmaatregelen, daarna overdrachtsmaatregelen en pas als laatste maatregelen bij de ontvanger moeten worden overwogen. Vanwege de beperkingen van (sommige) technische maatregelen wil de GGD graag betrokken worden bij de verdere planuitwerking, eventueel samen met de ODGM. ▪ In paragraaf 3.2.3 staat dat planologische verkleining en/of verlaging van de milieuzonering noodzakelijk is om de voorgenomen woningbouw te kunnen realiseren. Met name deze planologische verkleining is niet terug te vinden in tabel 4-1.	In de aanmeldnotitie worden de aandachtspunten alvast opgenomen. In het vervolgproces worden deze overwegingen en aandachtspunten nader uitgewerkt: ▪ Onder de Wet geluidhinder werd de geluidbelasting per afzonderlijke bron beoordeeld, bijvoorbeeld per Rijksweg, per provinciale weg, per gemeenteweg, etc. Onder de Omgevingswet wordt geluidbelasting per cluster van geluidbronsoorten beoordeeld. Zo wordt bijvoorbeeld het gezamenlijke geluid van rijkswegen beoordeeld, van provinciale wegen beoordeeld en van gemeentewegen beoordeeld. Bij de verdere planvorming van Haveland wordt ook aandacht besteed aan de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid van alle relevante bronnen gezamenlijk. Daarbij worden de landelijke gezondheidskundige richtwaarden van de GGD voor wegverkeer, railverkeer en bedrijven betrokken. Deze richtwaarden bieden handvatten voor een gezonde leefomgeving, maar hebben geen juridische status als wettelijke norm. ▪ De aandachtspunten ten aanzien van reductiemaatregelen worden meegenomen in de verdere planuitwerking. ▪ De maatregel planologische verkleining van het gezoneerd industrieterrein in tabel 4-1 wordt aangevuld met en/of verlaging van de milieuzonering in samenwerking met de omgeving.

Advies provincie Gelderland	**Omgang advies**
Planvoornemen en compensatie-opgave: ▪ U bent zich ervan bewust dat het vinden van een nieuwe locatie voor de (watergebonden) bedrijvigheid inclusief milieubelasting (compensatie) hierbij een belangrijke opgave is, voordat u Haveland kunt transformeren naar een woon-werkgebied. U hebt hiervoor ook de eerste stappen gezet. Dat vinden wij positief.	▪ Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen. De reactie leidt niet tot aanpassingen in de aanmeldnotitie. ▪ De reactie ten aanzien van de compensatieopgave in relatie tot de toegestane milieucategorie op locatie wordt verduidelijkt in de aanmeldnotitie. ▪ De regionale afspraken zijn opgenomen in paragraaf 3.3.4 van het omgevingsprogramma.

▪ Wij geven u graag mee dat de compensatieopgave is gericht op de toegestane milieucategorie op de locatie. ▪ Wij adviseren u bij de transformatie-opgave en de mengbaarheid met bestaande en mogelijk nieuwe bedrijvigheid ook te verwijzen naar de regionale afspraken die zijn vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties, die ook zijn vastgesteld door uw gemeente, en specifiek dus de samenwerking in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	
Bodem: ▪ De onderbouwing van de effecten op de bodem is nog vrij algemeen, geadviseerd wordt deze nader te concretiseren. Met name de onderbouwing van het ontbreken van negatieve effecten op de bodemkwaliteit en het mogelijke risico op verspreiding van bestaande bodemverontreinigingen verdient verdere uitwerking.	▪ De effecten op bodemkwaliteit worden genuanceerd in de aanmeldnotitie. In het vervolgproces wordt een bureau-onderzoek uitgevoerd en eventueel verkennend bodemonderzoek uitgevoerd.
Externe veiligheid (omgevingsveiligheid): ▪ De provincie wijst erop dat de gebiedsontwikkeling plaatsvindt in een complexe omgeving met meerdere externe veiligheidsrisico's en aandachtsgebieden. Daarbij ontbreekt nog een onderbouwing van de haalbaarheid van het saneren van risicobronnen, zoals de aftakkende buisleiding, en de mate waarin hiervoor medewerking van het ministerie kan worden verkregen. ▪ De provincie adviseert om, ondanks dat dit niet wettelijk verplicht is, het groepsrisico voor de deelgebieden inzichtelijk te maken en de besluitvorming over maatregelen daarop te baseren. De provincie stelt het op prijs als de gemeente aan de provincie de uiteindelijke verantwoording van het groepsrisico voorlegt. ▪ Tot slot wordt geadviseerd om de Veiligheidsregio over bovenstaande om advies te vragen.	▪ De onderbouwing van de haalbaarheid van het saneren van risicobronnen, zoals de aftakkende buisleiding wordt genuanceerd in de aanmeldnotitie. In het vervolgproces wordt de haalbaarheid nader onderzocht en vindt afstemming met het ministerie plaats. ▪ De gemeente neemt het advies omtrent berekening van het groepsrisico ter kennisgeving aan en zal in het vervolgproces dit advies nader afwegen. ▪ De Veiligheidsregio is bij deze planfase ook betrokken (zie bovenstaande advies en reactie) en blijft in het vervolgproces betrokken.
Geluid: ▪ De provincie adviseert om de akoestische situatie nader te onderzoeken met actuele gegevens en volgens de rekenmethoden van de Omgevingswet. Daarbij wordt aandacht gevraagd voor weg-, spoor-, vaarweg- en industriegeluid. Het plangebied gaat behoorlijk zwaar geluidbelast worden (richting de 60 dB), dit vraagt dus om een nader onderzoek en het tijdig meewegen van de te nemen akoestische maatregelen.	▪ De actualiteit van de gebruikte gegevens en de gehanteerde onderzoeksmethodiek worden in de aanmeldnotitie nader toegelicht. In het vervolgproces wordt een actueel geluidsonderzoek uitgevoerd, waarbij tevens wordt onderzocht welke akoestische maatregelen mogelijk en doelmatig zijn om geluidseffecten te beperken.
Lucht: ▪ De provincie constateert dat de daggemiddelde waarde van $PM_{2,5}$ niet is opgenomen in de aanmeldnotitie. De provincie adviseert om in de nadere uitwerking een luchtkwaliteitonderzoek uit te voeren met een toets aan de huidige rijksomgevingswaarden en nieuwe normen luchtkwaliteit die ingaan op 1 januari 2030. Neem daarbij de verkeersaantrekkende werking op de A348 mee.	▪ In het vervolgproces wordt een luchtkwaliteitonderzoek uitgevoerd, waarbij ook een 24-uursgemiddelde voor $PM_{2,5}$ wordt berekend.
Cultuurhistorie: ▪ De provincie waardeert de aandacht voor het industriële verleden van Haveland, zij adviseert panden met een hoge cultuurhistorische waarde te behouden en een zorgvuldige afweging te maken voor panden met een positieve waarde. ▪ Daarnaast wordt aanbevolen het gemeentelijk monument de Muziektent, inclusief het omliggende groen, een volwaardige plek te geven in de verdere gebiedsuitwerking.	▪ In het vervolgproces worden de genoemde adviezen en aandachtspunten omtrent de planden met cultuurhistorische waarde en monumentenstatus (Muziektent) meegewogen. ▪ In de aanmeldnotitie wordt verduidelijkt dat de Muziektent een gemeentelijk monument betreft.
Archeologie: ▪ De provincie adviseert om een archeologisch bureauonderzoek uit te voeren, gecombineerd met een analyse van de funderingen van de bestaande bebouwing, zodat de mate van bodemverstoring en de archeologische verwachting beter kunnen worden bepaald. ▪ Daarnaast wijst zij erop dat eerdere onderzoeken in het gebied niet volledig waren en dat aangetroffen archeologische indicatoren nabij het plangebied aanleiding geven om uit te gaan van een blijvende hoge archeologische verwachting.	▪ In het vervolgproces wordt een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd, waarbij het advies om dit gecombineerd met een analyse van de funderingen van de bestaande bebouwing uit te voeren wordt meegenomen. ▪ In de aanmeldnotitie wordt de hoge archeologische verwachtingswaarde verduidelijkt.

Mobiliteit: ▪ De provincie spreekt waardering uit voor het hanteren van het STOMP-principe en de aandacht voor fiets en openbaar vervoer. Zij adviseert om het aanvullende verkeersonderzoek te benutten om de verkeerseffecten verder in beeld te brengen, inclusief de gevolgen voor de doorstroming op de nabijgelegen provinciale weg A348, en hen hierover in het vervolgproces te informeren.	▪ In het vervolgproces wordt een aanvullend verkeersonderzoek uitgevoerd. De gemeente zal de provincie hierover in het vervolgproces informeren.
Natuur en biodiversiteit: ▪ De provincie adviseert om bij stimulering van biodiversiteit gebruik te maken van zoveel mogelijk inheemse beplanting, passend bij het landschap en de regio. ▪ Daarnaast wijst ze erop dat bij de gebiedsontwikkeling niet alleen moet worden ingezet op het minimaliseren van effecten op natuurwaarden, maar ook aandacht voor het voorkomen van effecten op gevoelige natuurgebieden en -waarden.	▪ In de aanmeldnotitie wordt het advies ten aanzien van gebruik maken van zoveel mogelijk inheemse beplanting overgenomen. ▪ In de aanmeldnotitie wordt ook aandacht voor het voorkomen van effecten opgenomen.
Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone: ▪ De provincie adviseert om de terminologie van NNN aan te passen naar GNN (Gelders Natuurnetwerk) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) op te nemen, de Steegse Haven is gelegen in GO.	▪ In de aanmeldnotitie worden deze adviezen verwerkt.
Beschermde plant- en diersoorten: ▪ De provincie adviseert om de huidige beschermde soorten nauwkeuriger in beeld te brengen door te kijken of je per soortgroep waarnemingen kan vinden van bijzondere soorten, zoals de bever, otter, kamsalamander, ringslang, hazelworm, roofvogels/uilen, vlinders, libellen, et. ▪ Daarnaast wijst zij erop dat de effecten van sloop-, aanleg- en gebruiksfase afzonderlijk moeten worden beoordeeld, waarbij met name aandacht nodig is voor mogelijke effecten op beschermde soorten tijdens de sloopfase.	▪ In het vervolgproces wordt een natuurtoets uitgevoerd, waarin de huidige beschermde soorten nauwkeuriger in beeld worden gebracht. Hieruit kan naar voren komen dat nader natuuronderzoek voor een aantal beschermde soorten nodig is. ▪ In de aanmeldnotitie worden de mogelijke effecten op beschermde soorten tijdens de sloopfase verduidelijkt.
Natura 2000: ▪ De provincie adviseert om in zijn algemeenheid bij voorkeur geen termen als "significante gevolgen zijn uitgesloten" te gebruiken. Dit is volgens de provincie te stellig en niet passend bij deze fase en detailniveau van het programma, aangezien hier daadwerkelijk op getoetst wordt bij de planproducten. ▪ Daarnaast vraagt zij om een betere onderbouwing van het stikstofonderzoek, waaronder de keuze voor het referentiejaar 2018. Mogelijk volgt dit uit het provinciaal beleid voor het beperkingsgebied stikstof (de 'stikstofstrook'). ▪ Tot slot adviseert zij om bij vervolgonderzoek rekening te houden met de nieuwe regels voor de stikstofstrook in de ontwerp-Omgevingsverordening Gelderland.	▪ Ook bij de plantoets voor een programma onder de Omgevingswet moeten significante gevolgen met voldoende zekerheid kunnen worden uitgesloten om het programma vast te kunnen stellen. Vanuit het voorzorgsbeginsel dient hierover geen redelijke wetenschappelijke twijfel te bestaan. Om die reden wordt de gehanteerde terminologie in de aanmeldnotitie niet aangepast. ▪ De keuze voor het referentiejaar 2018 is gerelateerd aan het voorbereidingsbesluit van de provincie Gelderland. Het volgende is hierover opgenomen in de aanvullende notitie stikstofdepositie ontwikkeling Haveland. Sound force one BV, 2025: *"Het artikel 4a.5, lid 2 onder d, van het voorbereidingsbesluit geeft aan dat er een uitzondering op de vergunningplicht geldt op grond van de Omgevingsverordening als de totale emissies van de nieuwe activiteit maximaal 30% bedragen ten opzichte van het referentiejaar 2018." … "Aangezien het feitelijk gebruik en emissies van de bedrijven op het terrein van Haveland voor 2018 en de huidige situatie nog niet bekend zijn is een reductie van in eerste instantie 50% op de door kentallen bepaalde emissies toegepast. Zodoende is sprake van een worst-case inschatting en is geen sprake van "rijkrekenen". Tevens is een doorkijk gegeven naar de gevolgen van een reductie van 75% ten opzichte van de bovenstaande kentallen."* ▪ In het vervolgproces wordt rekening gehouden met de nieuwe regels voor de stikstofstrook uit de (ontwerp-) Omgevingsverordening Gelderland.

Advies waterschap Rijn en IJssel	**Omgang advies**
Water: ▪ Een deel van waterbelangen zijn benoemd in de aanmeldnotitie. Het waterschap wenst vroeg betrokken te worden bij de verdere uitwerking van het planvoornemen. ▪ Het waterschap adviseert de beleidsnotitie water in ruimtelijke plannen en de waterschapsverordening te	▪ De gemeente zal het waterschap in het vervolgproces betrekken bij de uitwerking van de waterbelangen en de genoemde aandachtspunten daarbij meenemen.

betrekken bij de verdere planvorming. Aandachtspunten die het waterschap nu al voorziet zijn: ○ Realiseren van waterberging voor hemelwater is niet alleen noodzakelijk vanwege gemeentelijk beleid, maar ook vanuit waterschapsbeleid. Uitgangspunt voor het waterschap daarbij is dat ontwikkelingen met een toename van >1.500 m^2 verharding bij een langdurige bui van 130mm in 48u niet mogen leiden tot wateroverlast/schade aan gebouwen of afwenteling op de omgeving en/of het regionale watersysteem. In de beleidsnotitie wordt hier ook op ingegaan. ○ De ontwikkeling bevindt zich voor een deel binnen de zonering van de primaire waterkering waarvoor bijbehorende eisen en randvoorwaarden gelden. ○ In de bestaande situatie is al sprake van wateroverlast. Door dit op te lossen door op te hogen, mag niet leiden tot afwenteling op de omgeving. ○ De IJssel kan veel invloed hebben op de grondwaterstanden in aanliggend gebied, naar verwachting tot aan Haveland. Dit moet onderzocht worden. De vloerpeilen moet worden afgestemd op de kweldruk bij een t=100 afvoer/waterstand van de IJssel. ○ De omgang met afvalwater. ○ Bij directe lozing van het hemelwater op de watergang van het waterschap is aandacht voor de bodemkwaliteit in relatie tot uitspoeling gewenst.	

Reactie Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE)	**Omgang reactie**
RCE heeft kennisgenomen van de paragrafen ten aanzien van cultureel erfgoed in de aanmeldnotitie en ziet geen aanleiding om nader advies te geven.	▪ Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.

Reactie Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W)	**Omgang reactie**
Het Ministerie I&W heeft kennisgenomen van de aanmeldnotitie en ziet geen aanleiding om nader advies te geven.	▪ Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.

Overweging uitkomst plan-mer-beoordeling na beoordeling van de adviezen en reacties

Geen belangrijke nadelige milieugevolgen

De ontvangen adviezen en reacties hebben aanleiding gegeven de beoordeling van verschillende milieuaspecten nader te onderbouwen, waaronder omgevingsveiligheid, geluid, luchtkwaliteit, mobiliteit, natuur en stikstof, archeologie, bodem, water en cultuurhistorie. Deze aanvullingen scherpen de motivering aan, maar geven geen aanleiding de conclusie van de plan-MER-beoordeling voor het programma Haveland te herzien. Ook na verwerking van de adviezen en reacties kunnen belangrijke nadelige milieugevolgen worden uitgesloten, waardoor de verplichting tot het opstellen van een plan-MER niet aan de orde is.

Mogelijke meerwaarde milieueffectrapportage in vervolgproces

Niettemin laat de plan-mer-beoordeling wel zien dat de transformatie-opgave in Haveland is voorzien in een complex gebied met uitdagingen op het gebied van vele aspecten: omgevingsveiligheid, geluid, mobiliteit, Natura 2000, biodiversiteit, bodem, water en cultuurhistorie. Zoals ook in het programma is vermeld zijn in het vervolgproces nog meerdere ruimtelijke en milieukeuzes te onderzoeken en af te wegen om een toekomstbestendig leefbaar woonwerkgebied te creëren én te borgen.

Een milieueffectrapportage kan een effectief hulpmiddel zijn om de ruimtelijke en milieukeuzes in de verdere plan- en besluitvorming van het gebied Haveland integraal af te wegen. Door alternatieven te onderzoeken en effecten in samenhang in beeld te brengen, ontstaat waardevolle beslisinformatie voor de ontwikkeling van een toekomstbestendig leefbaar woonwerkgebied in Haveland. Daarmee draagt een plan-mer-procedure (op vrijwillige basis) bij aan een transparant proces, een goed onderbouwd besluit en een ontwikkeling die ook op de lange termijn uitvoerbaar en maatschappelijk gedragen is.

Kortom, een milieueffectrapportage kan helpen dit vervolgproces te ondersteunen en te versnellen door de milieugevolgen van keuzes inzichtelijk te maken, alternatieven af te wegen en hiermee goed onderbouwde besluiten mogelijk te maken. In bijlage 1 van dit advies is de mogelijke meerwaarde van milieueffectrapportage voor het vervolgproces nader uiteengezet.

Advies

Wij adviseren het bevoegd gezag om:

1. Kennis te nemen van de ingediende adviezen en reacties;
2. De aanvullingen en verduidelijkingen zoals opgenomen in de aangepaste aanmeldnotitie plan-mer-beoordeling over te nemen;
3. Vast te stellen dat de ontvangen adviezen en reacties geen aanleiding geven om te concluderen dat sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen;
4. Vast te houden aan de conclusie van de aanmeldnotitie dat het opstellen van een milieueffectrapport bij het programma niet noodzakelijk is;
5. Te overwegen om op vrijwillige basis een plan-mer-procedure te doorlopen bij het navolgende ruimtelijke besluit, een omgevingsplanwijziging.

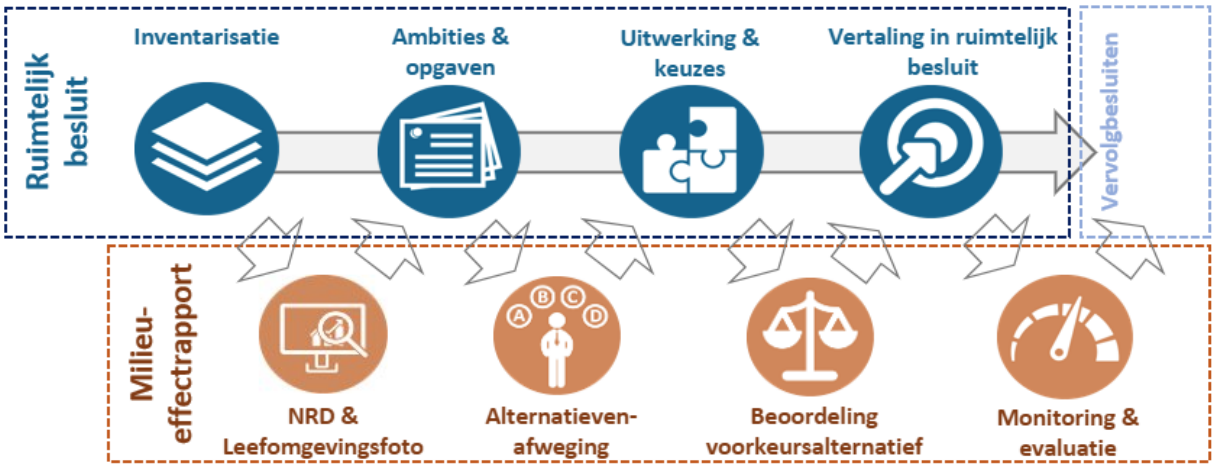
Bijlage 1: Mogelijke meerwaarde milieueffectrapportage in vervolgproces transformatie Haveland

Inleiding

In deze bijlage is de mogelijke meerwaarde van de milieueffectrapportage in het vervolgproces voor de transformatie van bedrijventerrein Haveland naar een gemengd woon-werkgebied nader uiteengezet.

Wat is een mer?

De milieueffectrapportage (mer) is een procedure die ervoor zorgt dat milieuaspecten volwaardig en vroegtijdig worden meegenomen in de plan- en besluitvorming (zie onderstaand schema). Met behulp van een MER krijgen bestuurders, initiatiefnemers, belanghebbenden en omwonenden inzicht in de gevolgen van een plan of project voor onder andere natuur, gezondheid, mobiliteit, geluid, luchtkwaliteit, water, bodem, klimaat, omgevingsveiligheid, cultureel erfgoed en energie. Het is een hulpmiddel om de effecten van een plan of project, inclusief alternatieven, en de uiteindelijke keuzes daarin navolgbaar inzichtelijk te maken.

Mer-procedure in relatie tot besluitvorming

Waarom een mer?

Een mer kan verplicht zijn vanuit de Omgevingswet, maar kan worden uitgevoerd vanwege de voordelen die de procedure biedt:

1. *Beter onderbouwde besluitvorming*
   Een plan-MER zorgt voor een integrale en transparante afweging van milieuaspecten waardoor plannen beter zijn onderbouwd (zowel qua gewenste doelen als effecten) en bestuurders beschikken over robuuste beslisinformatie.

2. *Onderzoek naar alternatieven*
   Het MER maakt inzichtelijk welke alternatieven beschikbaar zijn, dit kunnen integrale stedenbouwkundige alternatieven zijn, maar ook alternatieven en/of dilemma's op bepaalde thema's, zoals keuzes in omgevingsveiligheid, industriegeluid en natuur in relatie tot Haveland. Het MER brengt de effecten van deze keuzes in beeld, zodat onderbouwde afwegingen kunnen worden gemaakt. Gezamenlijk vormen deze keuzes het voorkeursalternatief, dat vervolgens planologisch kan worden vastgelegd in een omgevingsplanwijziging voor het gehele plangebied of deelgebieden.

Dit document is vertrouwelijk. Bezoek onze website voor de volledige disclaimer: Algemene voorwaarden en privacyverklaring

3. *Vroegtijdig integraal overzicht op kansen en knelpunten*
   Door effecten vroeg in beeld te brengen kunnen knelpunten worden voorkomen, maatregelen tijdig worden meegenomen en kansen voor optimalisatie worden benut. Voor de thema's omgevingsveiligheid, industriegeluid en natuur zijn in het bijzonder vroegtijdig keuzes nodig, omdat deze bepalend kunnen zijn voor de verdere ruimtelijke uitwerking van Haveland:
   - Omgevingsveiligheid: De omgang met de vergunde bovengrondse propaanopslagtank en de aftakking van de ondergrondse aardgastransportleiding;
   - Industriegeluid: De planologische verkleining van het gezoneerde industrieterrein en/of verlaging van de milieuzonering in afstemming met de bestaande bedrijven en de omgeving;
   - Natuur: De omgang met leefgebieden van eventuele aanwezige beschermde soorten, waaronder de beschikbare ruimte voor benodigde mitigerende en compenserende maatregelen, en de wijze waarop wordt omgegaan met stikstofeffecten op Natura 2000.

4. *Draagvlak en transparantie*
   De mer-procedure biedt ruimte voor participatie, inspraak en onafhankelijke toetsing. Hierdoor worden milieubelangen, aandachtspunten en mogelijke oplossingsrichtingen vroegtijdig betrokken bij de planvorming. Dit draagt bij aan een transparante en zorgvuldig onderbouwde besluitvorming en vergroot het bestuurlijke en maatschappelijke draagvlak voor de uiteindelijke keuzes.

Een veelgehoorde kritiek op de mer-procedure is dat deze kostbaar en tijdrovend is. Onze ervaring is echter dat een MER niet vertragend hoeft te werken voor de besluitvorming, maar juist kan bijdragen aan een efficiënter en beter onderbouwd planproces, zodat discussies en aanvullende onderzoeken in latere fasen vaak worden voorkomen. Een MER kan een proces zelfs versnellen doordat de effecten en oplossingsrichtingen voor het gehele planvoornemen al in een vroeg stadium integraal worden afgewogen. Hierdoor hoeft deze afweging niet bij ieder vervolgbesluit opnieuw te worden gemaakt waardoor de totale kosten in relatie tot milieuafwegingen beperkt kunnen blijven.

Wanneer een mer-procedure?

Een belangrijk kenmerk van de mer-procedure is dat deze wordt uitgevoerd op een moment waarop nog daadwerkelijk keuzeruimte bestaat. Het meest geschikte moment voor het opstellen van een MER voor de transformatie van Haveland is bij de voorbereiding van een omgevingsplanwijziging voor het gehele plangebied of een deelgebied. Op dat moment is het plan voldoende concreet om effecten op een hoger detailniveau te beoordelen, terwijl er nog voldoende ruimte bestaat om milieubelangen volwaardig mee te wegen en keuzes waar nodig bij te sturen.

Conclusie

Een milieueffectrapportage kan een effectief hulpmiddel zijn om de ruimtelijke en milieukeuzes in de verdere plan- en besluitvorming van het gebied Haveland integraal af te wegen. Door alternatieven te onderzoeken en effecten in samenhang in beeld te brengen, ontstaat waardevolle beslisinformatie voor de ontwikkeling van een toekomstbestendig leefbaar woonwerkgebied in Haveland. Daarmee draagt een plan-mer-procedure (op vrijwillige basis) bij aan een transparant proces, een goed onderbouwd besluit en een ontwikkeling die ook op de lange termijn uitvoerbaar en maatschappelijk gedragen is.